U 44/2022 vp: Kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavat vaatimukset

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kokous 16.6.2022

Johtava asiantuntija Marja Ola

Yleisiä huomioita

- Kiertotalous on talousmalli, joka puuttuu ilmastokriisin, luontokadon ja luonnonvarojen hupenemien juurisyihin.
- Ilo tarjota laajalle asiakaskunnallemme uudelleenkäytettäviä, kestäviä, korjattavia ja turvallisesti kierrätettäviä tuotteita.
  - Merkittävimmät päätökset tuotteen elinkaaren aikaisista ympäristö- ja ilmastovaikutuksista tehdään jo suunnitteluvaiheessa, jolloin tuotteita valmistavan teollisuuden vastuu korostuu.
- Tärkeää edistää kiertotaloutta ja parantaa yritysten mahdollisuuksia käyttää uusioraaka-aineita. Pidettävä kuitenkin samalla huoli, ettei lainsäädännöllä luoda tilannetta, jossa yksittäiset sektorit tai yritykset keräävät hyödyt, ja toiset sektorit tai yritykset kantavat kustannukset.
- Komissio yhä useammin halunnut lisätä delegoitujen säädösten käyttöä. Kaupan liitto pitää kehitystä epäsuotuisana, koska se tosiasiassa siirtää toimivaltaa jäsenmailta komissiolle.

Digitaalinen tuotepassi sisältää niin mahdollisuuksia kuin haasteita

- Potentiaalia edistää tuotteiden korjauspalveluita, kunnostettujen tuotteiden jälleenmyyntiä, ja lopulta käytöstä poistettujen tuotteiden kierrättämistä sekä näihin liittyvää liiketoimintaa.
- Avaa ovia uusille palveluille, mutta tehokas tiedonhallinta voi olla haaste.
  - Vahvuudet ja heikkoudet riippuvat tiedon oikeellisuudesta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta.
  - Käyttöönoton onnistumisessa on merkittävä rooli eri tietokantojen/järjestelmien välisten rajapintojen rakentaminen ja käytettävyys.
- Pidettävä huoli siitä, että liikesalaisuuksien suoja ei vaarannu ja että tiedonhallinnan kustannukset pysyvät kohtuullisina, ratkaisut ovat helppokäyttöisiä ja jakautuvat tasaisesti eri toimijoiden välille.
  - Uusien vaatimusten tulee olla myös pk-yritysten hallittavissa.
- Uusien pakollisten tietojen lisääminen tulisi aina perustua todellisiin tutkittuihin hyötyihin ja selkeisiin mittareihin.
  - Asia, joka tulisi huomioida laajemminkin kuluttaja- ja ympäristölainsäädännössä.

- Pääsy tietoihin tulee olla mahdollisimman laajaa, mutta mahdollisuus muokata tietoja selkeästi rajatumpi.
  - Esimerkiksi tuotteen huoltoa ja korjaamista koskevat tiedot olisi hyvä kyetä sisällyttämään tuotepassiin.
- Digitaalinen tuotepassi lisää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia, jos ei samalla kevennetä tuotteen mukana toimitettavien tietojen vaatimuksia (esim. paperiset käyttöohjeet).
- Kaupan liitto huolissaan, onko Suomessa riittävästi osaajia vastaamaan digitaalisen tuotepassin vaatimuksiin.
  - ICT-osaajista on jo krooninen pula, ja sääntelyn aiheuttama kysyntäpiikki tuottaa erityisesti haasteita pk-yrityksille.
- Siirtymäajan tulee olla riittävän pitkä, jotta yritykset pystyvät yhteensovittamaan omat digitaaliset järjestelmänsä asetuksen vaatimusten kanssa.

Kiitos!

Kaupan liitto
Eteläranta 10
00131 Helsinki

kauppa@kauppa.fi
@kauppafi / kauppa.fi

KAUPAN LIITTO